

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
«Εθνικός Κλιματικός Νόμος – Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄	
ΣΚΟΠΟΣ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ	
Άρθρο 1	Σκοπός
Άρθρο 2	Αντικείμενο
Άρθρο 3	Ορισμοί
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄	
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΜΕΤΡΙΑΣΜΟΥ ΑΕΡΙΩΝ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ	
Άρθρο 4	Εθνική Στρατηγική και Περιφερειακά Σχέδια Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή
Άρθρο 5	Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή
Άρθρο 6	Περιφερειακά Σχέδια για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή
Άρθρο 7	Τομεακοί προϋπολογισμοί άνθρακα
Άρθρο 8	Διαδικασία αναθεώρησης κλιματικών στόχων
Άρθρο 9	Διαδικασία καθορισμού δράσεων και μέτρων προσαρμογής και ενίσχυσης της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄	
ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ	
Άρθρο 10	Γενικά μέτρα πολιτικής
Άρθρο 11	Απαγόρευση παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από στερεά ορυκτά καύσιμα
Άρθρο 12	Μέτρα προώθησης των οχημάτων μηδενικών εκπομπών
Άρθρο 13	Δημοτικά Σχέδια Μείωσης Εκπομπών
Άρθρο 14	Μέτρα για τη μείωση των εκπομπών από τα κτίρια
Άρθρο 15	Ενδυνάμωση της διάστασης της κλιματικής αλλαγής στην περιβαλλοντική αδειοδότηση
Άρθρο 16	Μείωση εκπομπών από εγκαταστάσεις
Άρθρο 17	Μέτρα για τη μείωση των εκπομπών από επιχειρήσεις
Άρθρο 18	Μείωση των εκπομπών στα μη διασυνδεδεμένα νησιά
Άρθρο 19	Ασφάλιση κινδύνου από την κλιματική αλλαγή
Άρθρο 20	Πρόστιμα
Άρθρο 21	Οικονομικοί πόροι
Άρθρο 22	Οικονομικά κίνητρα για δραστηριότητες με σημαντική συμβολή στον μετριασμό στην κλιματική αλλαγή - Τροποποίηση παρ. 10 άρθρου 24 του ν. 4172/2013

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	
Άρθρο 23	Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή
Άρθρο 24	Διαδουκτικακός τόςπος κλιματικου διαλόγου
Άρθρο 25	Ετήσια έκθεση προόδου
Άρθρο 26	Κλιματική διακυβέρνηση
Άρθρο 27	Διεθνής συνεργασία σε θέματα κλιματικής αλλαγής
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 28	Εξουσιοδοτικές διατάξεις
Άρθρο 29	Καταργούμενες διατάξεις
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ	
Άρθρο 30	Έναρξη ισχύος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ **ΣΚΟΠΟΣ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ**

Άρθρο 1

Σκοπός

1. Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η δημιουργία ενός συνεκτικού πλαισίου για τη βελτίωση της προσαρμοστικής ικανότητας και κλιματικής ανθεκτικότητας της Ελλάδας και τη διασφάλιση της σταδιακής μετάβασης της χώρας, έως το 2050, σε κλιματική ουδετερότητα με τον πλέον περιβαλλοντικά βιώσιμο, κοινωνικά δίκαιο και οικονομικά αποδοτικό τρόπο. Οι θεσπιζόμενες πολιτικές και τα μέτρα για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής έχουν ως στόχο τη μείωση των εκπομπών και την αύξηση των απορροφήσεων, διασφαλίζοντας την ασφάλεια δικαίου στους επενδυτές, καθώς και την ομαλή μετάβαση της οικονομίας στην κλιματική ουδετερότητα.
2. Προκειμένου να επιτευχθεί ο μακροπρόθεσμος στόχος για κλιματική ουδετερότητα της παρ. 1, ορίζονται ως ενδιάμεσοι κλιματικοί στόχοι για τα έτη 2030 και 2040, η μείωση των καθαρών ανθρωπογενών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον πενήντα πέντε τοις εκατό (55%) και ογδόντα τοις εκατό (80%), αντίστοιχα, σε σύγκριση με τα επίπεδα του έτους 1990, λαμβάνοντας υπόψη τις προβλέψεις του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (Ε.Σ.Ε.Κ.), το οποίο καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1099 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11^{ης} Δεκεμβρίου 2018 (L 328).

Άρθρο 2

Αντικείμενο

Με τον παρόντα νόμο θεσπίζονται μέτρα και πολιτικές για τη βελτιστοποίηση της προσαρμογής της χώρας στην κλιματική αλλαγή και τη διασφάλιση της πορείας απανθρακοποίησης της χώρας έως το 2050.

Ειδικότερα, θεσπίζονται μέτρα και πολιτικές για την ενίσχυση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή με το μικρότερο δυνατό κόστος, ενδιάμεσοι στόχοι μετριασμού των ανθρωπογενών εκπομπών για το 2030 και το 2040, μηχανισμός κατάρτισης προϋπολογισμών άνθρακα για τους βασικούς τομείς της οικονομίας, δείκτες παρακολούθησης της προόδου προς επίτευξη των σχετικών στόχων, διαδικασίες αξιολόγησης της προόδου και αναπροσαρμογής των στόχων, καθώς και λήψης πρόσθετων μέτρων, ενώ προβλέπεται και η δημιουργία συστήματος διακυβέρνησης και συμμετοχής για την ανάληψη κλιματικής δράσης. Επίσης, θεσπίζονται μέτρα για τον μετριασμό των εκπομπών από την ηλεκτροπαραγωγή, τον κτιριακό τομέα, τις μεταφορές και τις επιχειρήσεις.

Άρθρο 3

Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. Αέρια του θερμοκηπίου: Το διοξείδιο του άνθρακα (CO₂), το μεθάνιο (CH₄), το υποξείδιο του αζώτου (N₂O), οι υδροφθοράνθρακες (HFCs), οι υπερφθοράνθρακες (PFCs), το εξαφθοριούχο θείο (SF₆) και άλλα αέρια συστατικά της ατμόσφαιρας, τόσο φυσικά, όσο και ανθρωπογενή, τα οποία απορροφούν και επανεκπέμπουν υπέρυθη ακτινοβολία.
2. Εκπομπές: Οι εκπομπές στην ατμόσφαιρα ανθρωπογενών αερίων του θερμοκηπίου από πηγές, υπό την έννοια της περ. 5.
3. Απορροφήσεις: Οι απορροφήσεις από την ατμόσφαιρα ανθρωπογενών αερίων του θερμοκηπίου από καταβόθρες, υπό την έννοια της περ. 6.
3. Αποανθρακοποίηση: Η σταδιακή εξάλειψη της χρήσης ορυκτών καυσίμων από όλους τους τομείς της οικονομίας.
4. Καθαρές εκπομπές: Εκπομπές αερίων θερμοκηπίου από πηγές μετά την αφαίρεση των απορροφήσεων από καταβόθρες.
5. Πηγή: Κάθε διεργασία, δραστηριότητα ή μηχανισμός που ελευθερώνει στην ατμόσφαιρα αέριο θερμοκηπίου, αερόλυμα ή πρόδρομη ουσία αερίου θερμοκηπίου.
6. Καταβόθρες: Κάθε διεργασία, δραστηριότητα ή μηχανισμός που απορροφά από την ατμόσφαιρα αέριο θερμοκηπίου, αερόλυμα ή πρόδρομη ουσία αερίου θερμοκηπίου.
7. Κλιματική ουδετερότητα ή μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου: Ο ισοσκελισμός των ανθρωπογενών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από πηγές και των απορροφήσεών τους από καταβόθρες.
8. Μετριασμός της κλιματικής αλλαγής: Η ανθρωπογενής παρέμβαση για τη μείωση των εκπομπών ή την αύξηση των απορροφήσεων.
9. Πράσινες υποδομές: Δίκτυο από α) χερσαίες ή παράκτιες φυσικές και ημιφυσικές περιοχές, καθώς και άλλα χαρακτηριστικά στοιχεία του περιβάλλοντος που αποσκοπούν στην παροχή ευρείας ποικιλίας οικοσυστημικών υπηρεσιών της παρ. 6 του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 1143/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Οκτωβρίου 2014 για την πρόληψη και διαχείριση της εισαγωγής και εξάπλωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών σε αγροτικές και αστικές περιοχές (L 317), β) το σύνολο των στοιχείων του φυσικού τοπίου, των υφιστάμενων φυσικών σχηματισμών και των διαμορφωμένων χώρων πρασίνου και ελεύθερων χώρων, δημόσιων ή ιδιωτικών, τα οποία είναι ή μελετώνται ώστε να είναι, διασυνδεδεμένα μεταξύ τους και διαπερνούν, εισέρχονται ή βρίσκονται στον αστικό χώρο.

10. Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή: Η προσαρμογή των φυσικών και ανθρωπογενών συστημάτων στα σημερινά ή στα αναμενόμενα κλιματικά φαινόμενα ή στις επιπτώσεις τους, η οποία μετριάξει τις ζημιές ή εκμεταλλεύεται τις ευκαιρίες.

11. Προϋπολογισμός άνθρακα: Η μέγιστη συνολική ποσότητα των εκπομπών που επιτρέπεται να εκλυθεί σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο σε εθνικό επίπεδο στο πλαίσιο επίτευξης των στόχων του παρόντος νόμου.

12. Τομεακός προϋπολογισμός άνθρακα: Η μέγιστη ποσότητα των εκπομπών που επιτρέπεται να εκλυθεί σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο από έναν συγκεκριμένο τομέα της οικονομίας στο πλαίσιο επίτευξης των στόχων του παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΜΕΤΡΙΑΣΜΟΥ ΑΕΡΙΩΝ ΤΟΥ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Άρθρο 4

Εθνική Στρατηγική και Περιφερειακά Σχέδια Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή

Για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, εκπονούνται, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 5 και 6 αντιστοίχως, τα ακόλουθα σχέδια προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή:

- α) Η Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ), και
- β) τα Περιφερειακά Σχέδια Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΚΠΑ).

Άρθρο 5

Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή

1. Η Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ) εκπονείται από το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας και εγκρίνεται με Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου. Η ΕΣΠΚΑ αποτελεί κείμενο στρατηγικού προσανατολισμού με στόχο τη χάραξη κατευθυντήριων γραμμών. Πριν από την έγκρισή της κατατίθεται υποχρεωτικά σε δημόσια διαβούλευση για διάστημα τουλάχιστον τριάντα (30) ημερών.

2. Η ΕΣΠΚΑ έχει το ακόλουθο ελάχιστο περιεχόμενο:

- α) Ανάλυση στόχων και κατευθυντήριων αρχών της στρατηγικής, βάσει διεθνών συμφωνιών και στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πλαίσιο αναφοράς).
- β) εκτίμηση των αναμενόμενων στη χώρα κλιματικών μεταβολών, βάσει διαφορετικών κλιματικών σεναρίων, ανάλυση τρωτότητας οικονομικών τομέων και κοινωνικών δραστηριοτήτων και εκτίμηση των επιπτώσεων των κλιματικών μεταβολών στους διάφορους τομείς της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας, καθώς και της βιωσιμότητας του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος, κυρίως σε εθνικό επίπεδο με παράλληλο, κατ' αρχήν, προσδιορισμό του οικονομικού μεγέθους των εν λόγω επιπτώσεων.
- γ) προσδιορισμός των τομέων προτεραιότητας που χρήζουν μέτρων προσαρμογής για την κλιματική αλλαγή, με βάση την ανάλυση τρωτότητας που αναφέρεται στην περ. β), διερεύνηση και καταγραφή των προτεινόμενων μέτρων και δράσεων για διάφορους τομείς της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας και τη βιωσιμότητα του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος. Οι τομείς προτεραιότητας περιλαμβάνουν, ιδίως, την υγεία, τον τουρισμό, τη γεωργία και κτηνοτροφία, τη

δασοπονία, την ενέργεια, την ασφάλιση, τις υποδομές και τις μεταφορές, το δομημένο περιβάλλον, την προστασία της βιοποικιλότητας, των οικοσυστημάτων, των υδάτινων πόρων και των παράκτιων ζωνών, καθώς και την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς·

δ) κατ'αρχήν εκτίμηση του κόστους προσαρμογής·

ε) ενσωμάτωση πολιτικών προσαρμογής σε ευρύτερες πολιτικές·

στ) διεθνής διάσταση της πολιτικής προσαρμογής·

ζ) προτάσεις για δράσεις ευαισθητοποίησης, εκπαίδευσης και έρευνας.

4. Οι προδιαγραφές και το ειδικότερο περιεχόμενο της ΕΣΠΚΑ δύναται να εξειδικεύεται περαιτέρω με την απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 28.

5. Η ΕΣΠΚΑ καλύπτει χρονική περίοδο τουλάχιστον δέκα (10) ετών, αξιολογείται τουλάχιστον ανά πενταετία από το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας και αναθεωρείται, εφόσον απαιτείται, κατόπιν γνώμης του Εθνικού Συμβουλίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή της παρ. 2Α του άρθρου 26, με τη διαδικασία της παρ. 1 του παρόντος. Η γνώμη του πρώτου εδαφίου παρέχεται εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από τη λήψη του σχετικού αιτήματος.

Άρθρο 6

Περιφερειακά Σχέδια για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή

1. Κάθε Περιφέρεια καταρτίζει Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ). Το ΠεΣΠΚΑ αποτελεί ολοκληρωμένο σχέδιο που προσδιορίζει και ιεραρχεί τα απαραίτητα μέτρα και τις δράσεις προσαρμογής σε περιφερειακό επίπεδο.

2. Το ΠεΣΠΚΑ εγκρίνεται με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου, κατόπιν εισήγησης της οικείας Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού, μετά από γνώμη της Περιφερειακής Επιτροπής Διαβούλευσης και του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, το οποίο εισηγείται για τη συμβατότητα του ΠεΣΠΚΑ με τις κατευθύνσεις και τους στόχους της ΕΣΠΚΑ. Οι ως άνω γνώμες παρέχονται εντός αποκλειστικής προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από τη λήψη του αιτήματος. Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της ανωτέρω προθεσμίας, η διαδικασία έγκρισης συνεχίζεται ακωλύτως.

3. Το ΠεΣΠΚΑ έχει το ακόλουθο ελάχιστο περιεχόμενο:

α) Ανάλυση στόχων·

β) σύντομη αναφορά στα στοιχεία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος της περιφέρειας·

γ) εκτίμηση των αναμενόμενων κλιματικών μεταβολών στην περιφέρεια και ανάλυση της κλιματικής τρωτότητας επιμέρους τομέων και γεωγραφικών περιοχών·

δ) εκτίμηση των άμεσων και μακροπρόθεσμων επιπτώσεων των κλιματικών αλλαγών σε διάφορους τομείς του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας και καθορισμό των τομεακών και χωρικών προτεραιοτήτων·

ε) προτεινόμενα μέτρα και δράσεις για τους τομείς και τις περιοχές προτεραιοτήτων, εκτίμηση του πιθανού κόστους υλοποίησής τους και αναφορά των πιθανών φορέων υλοποίησης, καθώς και των λοιπών εμπλεκόμενων φορέων·

στ) εξέταση ενσωμάτωσης των προτεινόμενων μέτρων και δράσεων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή σε άλλες υφιστάμενες πολιτικές, όπως πολιτικές διαχείρισης φυσικών καταστροφών·

η) εξέταση συμβατότητας και συμπληρωματικότητας ΠεΣΠΚΑ με άλλα Περιφερειακά Σχέδια·

θ) συνέργεια και μεταφορά τεχνογνωσίας μεταξύ ΠεΣΠΚΑ, ιδίως όμορων περιφερειών·

ι) τρόπος διαβούλευσης, όπως ερωτηματολόγια, στοιχεία διαβούλευσης και ανταλλαγής πληροφοριών με κοινωνικούς εταίρους που δραστηριοποιούνται στην περιοχή, με στόχο τη διερεύνηση της δικής τους εκτίμησης για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και την εκ μέρους τους λήψη μέτρων προσαρμογής·
ια) αναφορά των ειδικότερων μέτρων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του ενδιαφερόμενου κοινού και των κοινωνικών εταίρων·

ιβ) παρακολούθηση της εφαρμογής και υλοποίησης του ΠεΣΠΚΑ·

ιγ) μη τεχνική περίληψη.

3. Οι προδιαγραφές και το ειδικότερο περιεχόμενο των ΠεΣΠΚΑ δύναται να εξειδικεύονται περαιτέρω με την απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 28.

4. Τα ΠεΣΠΚΑ δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της εκάστοτε Περιφέρειας.

5. Τα ΠεΣΠΚΑ καλύπτει χρονική περίοδο τουλάχιστον επτά (7) ετών, αξιολογείται τουλάχιστον ανά πενταετία από τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της οικείας Περιφέρειας και αναθεωρείται, εφόσον απαιτείται, κατόπιν γνώμης του Εθνικού Συμβουλίου Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή της παρ. 2Α του άρθρου 26, με τη διαδικασία της παρ. 2 του παρόντος. Η ως άνω γνώμη παρέχεται σε διάστημα τριάντα (30) ημερών από τη λήψη του αιτήματος.

Άρθρο 7

Τομεακοί προϋπολογισμοί άνθρακα

1. Με τη διαδικασία της παρ. 2 θεσπίζονται τομεακοί προϋπολογισμοί άνθρακα πενταετούς διάρκειας στους ακόλουθους τομείς: α) παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας, β) μεταφορές, γ) βιομηχανία, δ) κτίρια, ε) γεωργία και κτηνοτροφία, στ) απόβλητα, ζ) δραστηριότητες χρήσης γης, αλλαγή χρήσεων γης και δασοπονίας, σύμφωνα με τον Κανονισμό 2018/841 Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2018 «σχετικά με τη συμπερίληψη των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και των απορροφήσεων από δραστηριότητες χρήσης γης, αλλαγής χρήσης γης και δασοπονίας στο πλαίσιο των ρυθμίσεων για το κλίμα και την ενέργεια έως το 2030, καθώς και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 και της απόφασης (ΕΕ) αριθ. 529/2013/ΕΕ» (L 156). Οι τομεακοί προϋπολογισμοί άνθρακα συνοδεύονται από εφαρμοστικές ρυθμίσεις που εξειδικεύουν τα μέτρα, τους άξονες δράσεων και τις κατευθύνσεις του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (Ε.Σ.Ε.Κ.), του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1099 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11^{ης} Δεκεμβρίου 2018 (L 328), με σκοπό τη διασφάλιση της επίτευξης των τιθέμενων στόχων.

2. Η Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας συντάσσει, σε συνεργασία με την Ομάδα Εργασίας Παρακολούθησης Ε.Σ.Ε.Κ. της υπ' αρ. 31/30.9.2019 Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου (Α' 147), τους τομεακούς προϋπολογισμούς άνθρακα και τους διαβιβάζει:

α) Στον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ) για τη διεξαγωγή δημόσιας διαβούλευσης διάρκειας τουλάχιστον τριάντα (30) ημερών με τους φορείς που σχετίζονται με τους αντίστοιχους τομεακούς προϋπολογισμούς, τα αποτελέσματα της οποίας συνοψίζονται σε έκθεση που συντάσσει ο ΟΦΥΠΕΚΑ, και

β) στην Επιστημονική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή της παρ. 3Α του άρθρου 26 για γνωμοδότηση εντός τριάντα (30) ημερών.

Οι τομεακοί προϋπολογισμοί, μετά την επεξεργασία των σχολίων της διαβούλευσης και τη γνωμοδότηση της Επιστημονικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή, υποβάλλονται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας προς έγκριση στην Κυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Ουδετερότητα της παρ. 1 του άρθρου 26. Η εισήγηση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας συνοδεύεται από την έκθεση διαβούλευσης και τη γνώμη της Επιστημονικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή. Μετά την έγκρισή τους, οι τομεακοί προϋπολογισμοί κυρώνονται με νόμο.

3. Οι πρώτοι τομεακοί προϋπολογισμοί άνθρακα καταρτίζονται το έτος 2023 για την περίοδο 1.1.2026-31.12.2030 και στη συνέχεια κάθε πέντε (5) έτη, για την επόμενη πενταετή περίοδο. Οι τομεακοί προϋπολογισμοί αναθεωρούνται σύμφωνα με την παρ. 2.

4. Ως αφετηρία για τον υπολογισμό της ποσότητας των εκπομπών κάθε πενταετούς περιόδου λαμβάνεται ο μέσος όρος των εκπομπών του τομέα των τριών (3) τελευταίων ετών που προηγούνται του έτους έναρξης ισχύος του εν λόγω προϋπολογισμού.

5. Η ποσότητα των εκπομπών του τελευταίου έτους της κάθε πενταετούς περιόδου υπολογίζεται σύμφωνα με τους κλιματικούς στόχους για τα έτη 2030, 2040 και 2050 του άρθρου 1 και προσδιορίζεται από τη Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σε συνεργασία με την Ομάδα Εργασίας Παρακολούθησης του Ε.Σ.Ε.Κ., με βάση τις πλέον πρόσφατες διαθέσιμες προβλέψεις, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη ελαχιστοποίησης του οικονομικού κόστους.

6. Το άθροισμα όλων των τομεακών προϋπολογισμών άνθρακα ισούται με τον συνολικό προϋπολογισμό άνθρακα της χώρας για την αντίστοιχη χρονική περίοδο.

Άρθρο 8

Διαδικασία αναθεώρησης κλιματικών στόχων

1. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της Διεύθυνσης Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, λαμβάνοντας υπόψη τα τελευταία διαθέσιμα επιστημονικά δεδομένα και τις ετήσιες εκθέσεις προόδου του άρθρου 25, το αργότερο έως την 31η Δεκεμβρίου 2024 και ακολούθως κατ' ελάχιστον κάθε πέντε (5) έτη, αξιολογεί την πορεία προς την κλιματική ουδετερότητα και προτείνει σχετικά μέτρα, την αναθεώρηση των ενδιάμεσων κλιματικών στόχων της παρ. 2 του άρθρου 1 ή τη θέσπιση νέων ενδιάμεσων στόχων, προς την Κυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Ουδετερότητα της παρ. 1 του άρθρου 26.

2. Η Κυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Ουδετερότητα της παρ. 1 του άρθρου 26, λαμβάνοντας υπόψη την ανωτέρω πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, εγκρίνει πρόσθετα μέτρα για την επίτευξη των ενδιάμεσων κλιματικών στόχων και του μακροπρόθεσμου στόχου επίτευξης κλιματικής ουδετερότητας, καθώς και την αναθεώρηση των ενδιάμεσων κλιματικών στόχων της παρ. 2 του άρθρου 1. Η αναθεώρηση των ενδιάμεσων κλιματικών στόχων ή η θέσπιση νέων ενδιάμεσων στόχων γίνεται με την απόφαση της παρ. 3 του άρθρου 28.

Άρθρο 9

Διαδικασία καθορισμού δράσεων και μέτρων προσαρμογής και ενίσχυσης της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή

1. Όλοι οι φορείς της κεντρικής διοίκησης υποχρεούνται στην ενσωμάτωση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή στον στρατηγικό και επιχειρησιακό σχεδιασμό τους, μέσω δράσεων και μέτρων προσαρμογής και ενίσχυσης της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή. Για τον σκοπό αυτό:

α) Ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ) συντάσσει έκθεση με βάση την ανάλυση των δεδομένων του Εθνικού Παρατηρητηρίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή του άρθρου 23, την οποία υποβάλλει στο αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας,

β) το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, με βάση την έκθεση της περ. α), και τα αποτελέσματα των Περιφερειακών Σχεδίων για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ), συντάσσει εισήγηση για ενδεχόμενες νέες δράσεις και μέτρα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο,

γ) η Επιστημονική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή της παρ. 3Α του άρθρου 26 γνωμοδοτεί επί της εισήγησης του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας,

δ) το Εθνικό Συμβούλιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή της παρ. 2Α του άρθρου 26 εξετάζει την εισήγηση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, καθώς και τη γνωμοδότηση της Επιστημονικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή και αποφασίζει, εφόσον κριθεί αναγκαίο, για νέες δράσεις και μέτρα προσαρμογής και ενίσχυσης της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ

Άρθρο 10 Γενικά μέτρα πολιτικής

1. Για την επίτευξη του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας του άρθρου 1, στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (Ε.Σ.Ε.Κ.), του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1099 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11^{ης} Δεκεμβρίου 2018 (L 328), πέραν των μέτρων των άρθρων 11 έως 22 του παρόντος, δύνανται να λαμβάνονται και να εφαρμόζονται μέτρα και πολιτικές για:

α) Τη μεγαλύτερη δυνατή μείωση της τελικής κατανάλωσης ενέργειας και την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης σε όλους τους τομείς της οικονομίας·

β) τη μεγαλύτερη δυνατή διείσδυση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ), βάσει των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνολογιών και πρακτικών αποφυγής επιπτώσεων στο φυσικό περιβάλλον, τη βιοποικιλότητα και το τοπίο·

γ) τη σταδιακή εξάλειψη όλων των ορυκτών καυσίμων και την υποκατάστασή τους από ΑΠΕ, με γνώμονα την ασφάλεια εφοδιασμού, σε συνάρτηση με την τεχνολογική εξέλιξη. Ειδικότερα, επιδιώκονται, κατά προτεραιότητα, η εξάλειψη της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από στερεά ορυκτά καύσιμα και η μείωση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από υγρά ορυκτά καύσιμα, μέσω της διασύνδεσης των μη διασυνδεδεμένων νησιών, με το ηλεκτρικό δίκτυο της ηπειρωτικής χώρας και της εγκατάστασης συστημάτων ΑΠΕ·

δ) τη σταδιακή υποκατάσταση του φυσικού αερίου από ανανεώσιμα αέρια, όπως βιομεθάνιο και πράσινο υδρογόνο, ιδίως στις μεταφορές και τη βιομηχανία·

- ε) την προώθηση της ηλεκτροκίνησης·
- στ) την προώθηση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας και της χρήσης μέσων μαζικής μεταφοράς·
- ζ) τη βελτίωση του ανθρακικού αποτυπώματος των κτιρίων και των υποδομών των αστικών και περιαστικών περιοχών και των οικισμών·
- η) τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τη διαχείριση των αποβλήτων·
- θ) την αύξηση των απορροφήσεων αερίων του θερμοκηπίου από φυσικά οικοσυστήματα·
- ι) την προώθηση της συνέργειας των πολιτικών που αφορούν συνδυαστικά, αφενός στον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και αφετέρου στη βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας σε τοπικό και εθνικό επίπεδο.

Οι ειδικότεροι στόχοι μείωσης της τελικής κατανάλωσης ενέργειας, αύξησης της ενεργειακής απόδοσης, συμμετοχής των ΑΠΕ στους τομείς της ηλεκτροπαραγωγής, των μεταφορών και της θέρμανσης και ψύξης, ανάπτυξης υποδομών αποθήκευσης ενέργειας, καθώς και οι συγκεκριμένες πολιτικές για την επίτευξή τους, προσδιορίζονται αναλυτικά στο Ε.Σ.Ε.Κ..

2. Για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή σύμφωνα με το άρθρο 1 και την απορρόφηση του κόστους των επιπτώσεών της, πέραν των προβλεπομένων στο άρθρο 19, δύνανται να λαμβάνονται και να εφαρμόζονται μέτρα και πολιτικές για:

- α) Τη βελτίωση της ανθεκτικότητας και τον περιορισμό της τρωτότητας σε όλους τους τομείς της οικονομίας, του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας. Τα ειδικότερα μέτρα και οι πολιτικές προσδιορίζονται στην Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ) και τα Περιφερειακά Σχέδια για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ)·
- β) τη δημιουργία πράσινων υποδομών και συνδυασμένων δικτύων από φυσικές και ημιφυσικές περιοχές και πράσινους χώρους, καθώς και το σύνολο των στοιχείων του φυσικού τοπίου, των υφιστάμενων φυσικών σχηματισμών και των διαμορφωμένων χώρων πρασίνου και ελεύθερων χώρων, δημόσιων ή ιδιωτικών, εντός των αστικών περιοχών, που παρέχει οικοσυστημικές υπηρεσίες, οι οποίες προάγουν την ανθρώπινη ευημερία και ποιότητα ζωής·
- γ) την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας με έμφαση στην προστασία και αποκατάσταση οικοσυστημάτων που συμβάλλουν στην προσαρμογή και ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή·
- δ) τον σχεδιασμό βιώσιμης αστικής ανάπτυξης που λαμβάνει υπόψη κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές στρατηγικές για τη βελτίωση της αστικής ανθεκτικότητας·
- ε) την προώθηση της βιώσιμης γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας και παραγωγής τροφίμων·
- στ) την προστασία ευπαθών οικοσυστημάτων, συμπεριλαμβανομένων των ακτών και των μικρών νησιών.

Άρθρο 11

Απαγόρευση παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από στερεά ορυκτά καύσιμα

Απαγορεύεται η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από στερεά ορυκτά καύσιμα μετά την 31^η Δεκεμβρίου 2028. Με την απόφαση της παρ. 4 του άρθρου 28 δύνανται να επισπευσθεί η ανωτέρω ημερομηνία.

Άρθρο 12

Μέτρα προώθησης των οχημάτων μηδενικών εκπομπών

1. Από την 1^η.1.2025, εντός των διοικητικών ορίων της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης, τα νέα Επιβατηγά Δημόσιας Χρήσης (Ε.Δ.Χ.) αυτοκίνητα (ΤΑΞΙ) με άδεια κυκλοφορίας, καθώς και το ένα τρίτο (1/3) των νέων οχημάτων που ταξινομούνται για σκοπούς μίσθωσης και εκμίσθωσης σε τρίτους είναι οχήματα μηδενικών εκπομπών. Εξαιρούνται οι νησιωτικοί ο.τ.α. α' βαθμού των ως άνω περιοχών. Εως την 31^η.12.2023, το αυτελές Τμήμα Ηλεκτροκίνησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σε συνεργασία με την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών επαναξιολογεί την προβλεπόμενη στο πρώτο εδάφιο ημερομηνία εφαρμογής των ως άνω μέτρων και τη σκοπιμότητα επέκτασής τους και σε άλλες περιφέρειες ή περιφερειακές ενότητες της Επικράτειας, με κριτήριο την επαρκή διαθεσιμότητα σημείων επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων και εισηγείται την έκδοση της κοινής απόφασης της παρ. 5 του άρθρου 28.

2. Από την 1^η.1.2023 κατ' ελάχιστον το ένα τέταρτο (1/4) των νέων εταιρικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης που ταξινομούνται, είναι αμιγώς ηλεκτρικά οχήματα ή υβριδικά ηλεκτρικά οχήματα εξωτερικής φόρτισης ρύπων έως πενήντα (50) γραμμαρίων διοξειδίου του άνθρακα ανά χιλιόμετρο (CO₂/χλμ). Για τον υπολογισμό του ποσοστού του πρώτου εδαφίου προσμετρώνται τα νέα αυτοκίνητα που αποκτώνται από εταιρείες κατά την έννοια του άρθρου 741 του Αστικού Κώδικα με χρηματοδοτική μίσθωση ή με αγορά. Το ποσοστό υπολογίζεται σε ετήσια βάση. Αν η εταιρεία δεν έχει αποκτήσει τουλάχιστον τρία (3) εταιρικά αυτοκίνητα εντός του οικονομικού έτους, στον υπολογισμό του πρώτου εδαφίου προσμετρώνται τα αυτοκίνητα που αποκτήθηκαν συνολικά από την 1^η.1.2023. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης της εταιρείας με την υποχρέωση της παρούσας, η δαπάνη αγοράς ή μίσθωσης του νέου εταιρικού επιβατικού αυτοκινήτου δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδά της σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 7 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167).

3. Στο Εθνικό Σχέδιο για την Ηλεκτροκίνηση του άρθρου 43 του ν. 4710/2020 (Α' 142) τίθενται στόχοι με σκοπό τη διασφάλιση της επάρκειας των δημοσίως προσβάσιμων σημείων επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων σύμφωνα με όσα ορίζονται στον παρόντα και τους στόχους που τίθενται στο Ε.Σ.Ε.Κ. για τη διεύθυνση της ηλεκτροκίνησης.

4. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 17 του ν. 4710/2020 προστίθεται δεύτερο εδάφιο και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Οι δήμοι που δεν ανήκουν στις κατηγορίες της παρ. 1 υποχρεούνται να εκπονήσουν Σ.Φ.Η.Ο. για τις δημοσίως προσβάσιμες υποδομές φόρτισης εντός των διοικητικών τους ορίων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 1, έως την 31η.03.2022. Η προθεσμία αυτή δύναται να παρατείνεται με την απόφαση της παρ. 1.».

5. Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 17 του ν. 4710/2020 προστίθεται τρίτο εδάφιο και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Για τις δημοσίως προσβάσιμες υποδομές που δεν εμπίπτουν σε Σχέδιο Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (Σ.Φ.Η.Ο.) ή έως την εκπόνηση του Σ.Φ.Η.Ο. για τις δημοσίως προσβάσιμες υποδομές που εμπίπτουν σε αυτό, η εγκατάσταση των σημείων επαναφόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (Η/Ο) διενεργείται, σύμφωνα με την κοινή απόφαση που προβλέπεται στην περ. β' της παρ. 7 του άρθρου 114 του ν. 4070/2012 (Α' 82). Τα σημεία επαναφόρτισης Η/Ο που έχουν ήδη εγκατασταθεί εγκαθίστανται έως την εκπόνηση του Σ.Φ.Η.Ο. της παρ. 1, λαμβάνονται υπόψη και συμπεριλαμβάνονται σε αυτό. Ειδικότερα, ως προς την εγκατάσταση των σημείων επαναφόρτισης Η/Ο σε θέσεις στάθμευσης επί του οδοστρώματος, σε προαύλιους χώρους ναών και σε πιάτσες ταξί αυτή, δύναται να πραγματοποιείται με

απόφαση της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής, κατόπιν εισήγησης της τεχνικής υπηρεσίας του αρμόδιου ο.τ.α. α' βαθμού.»

6. Από την 1^η.1.2030, όσον αφορά στα νέα επιβατικά και ελαφρά επαγγελματικά οχήματα, επιτρέπεται η πώληση μόνο οχημάτων μηδενικών εκπομπών.

Άρθρο 13

Δημοτικά Σχέδια Μείωσης Εκπομπών

1. Έως την 1η Ιανουαρίου 2023, κάθε Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) Α' βαθμού καταρτίζει Δημοτικό Σχέδιο Μείωσης Εκπομπών (ΔηΣΜΕ). Το ΔηΣΜΕ διερευνά, προσδιορίζει και ιεραρχεί τεκμηριωμένα τα απαραίτητα μέτρα και τις δράσεις για τη μείωση των εκπομπών του οικείου ΟΤΑ, είναι συμβατό με τους στόχους και τις πολιτικές του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (Ε.Σ.Ε.Κ.), του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1099 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11^{ης} Δεκεμβρίου 2018 (L 328), και αναθεωρείται τουλάχιστον ανά πενταετία. Ειδικότερα, περιλαμβάνει απογραφή και στόχους μείωσης εκπομπών για τα κτίρια, τον εξοπλισμό και τις υποδομές που καταναλώνουν ενέργεια, που χρησιμοποιούνται από τους ΟΤΑ Α' βαθμού, καθώς και τα νομικά πρόσωπα που εποπτεύονται από αυτούς.

2. Το ΔηΣΜΕ:

α) Περιλαμβάνει αναλυτική απογραφή, με έτος βάσης το 2019, των ενεργειακών καταναλώσεων και των εκπομπών για τα κτίρια, τις κοινωφελείς εγκαταστάσεις, ιδίως για θέματα αθλητισμού, πολιτισμού, φωτισμού δημοτικών οδών και κοινόχρηστων χώρων, δημοτικών εγκαταστάσεων ύδρευσης, αποχέτευσης, άρδευσης και δημοτικών οχημάτων.

β) Λαμβάνει υπόψη του το Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΣΕΑΚ) της παρ. 12 του άρθρου 7 του ν. 4342/2015 (Α' 143).

γ) Θέτει στόχο μείωσης εκπομπών κατ' ελάχιστον δέκα τοις εκατό (10%) για το έτος 2025 και τριάντα τοις εκατό (30%) για το έτος 2030, σε σύγκριση με το έτος βάσης 2019.

3. Το ΔηΣΜΕ εκπονείται από τον οικείο Δήμο και εγκρίνεται με απόφαση της οικονομικής επιτροπής, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας δημοτικής υπηρεσίας, έπειτα από γνώμη της αρμόδιας διεύθυνσης της οικείας περιφέρειας. Η γνώμη του πρώτου εδαφίου παρέχεται σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία λήψης του αιτήματος. Σε περίπτωση άπρακτης παρόδου της προθεσμίας αυτής, η έγκριση προχωρά και χωρίς την ανωτέρω γνώμη.

4. Η παρακολούθηση της προόδου εφαρμογής του ΔηΣΜΕ είναι ετήσια και διενεργείται με τεχνική έκθεση προόδου, την οποία συντάσσει έως την 31η Μαρτίου του επόμενου έτους, ο ενεργειακός υπεύθυνος του ν. 4342/2015 που ορίζεται με απόφαση του δημάρχου. Η τεχνική έκθεση προόδου μπορεί να ανατίθεται και σε εξωτερικό σύμβουλο με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του ΟΤΑ Α' βαθμού. Σε περίπτωση απόκλισης από τους ελάχιστους θεσπισμένους στόχους, λαμβάνονται συμπληρωματικά μέτρα.

5. Τα ΔηΣΜΕ και οι τεχνικές εκθέσεις προόδου υποβάλλονται σε δημόσια προσβάσιμη ηλεκτρονική βάση δεδομένων που υλοποιεί και λειτουργεί ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής.

6. Ο υπολογισμός του ανθρακικού αποτυπώματος γίνεται σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙΙ της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 9ης Απριλίου 2013 σχετικά με τη χρήση κοινών μεθόδων για τη μέτρηση και τη γνωστοποίηση των περιβαλλοντικών επιδόσεων κατά τον κύκλο ζωής των προϊόντων και των

οργανισμών (2013/179/ΕΕ, L 124), ή εναλλακτικά, σύμφωνα με το πρότυπο ISO 14064-1:2018, πεδίο εφαρμογής 1 και 2. Ως συντελεστές μετατροπής της τελικής κατανάλωσης ενέργειας σε ισοδύναμους τόνους εκλυόμενου CO₂ χρησιμοποιούνται οι συντελεστές που αναφέρονται στην πλέον πρόσφατη εθνική απογραφή εκπομπών.

7. Η εκπόνηση του ΔηΣΜΕ και οι επικαιροποιήσεις του, από 1η Ιανουαρίου 2023 αποτελούν προϋπόθεση για την αξιολόγηση προτάσεων των ΟΤΑ Α' βαθμού για την υλοποίηση προγραμμάτων μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων στον τομέα της εξοικονόμησης ενέργειας και της κλιματικής αλλαγής.

8. Οι προδιαγραφές και το ειδικότερο περιεχόμενο του ΔηΣΜΕ εξειδικεύονται με την απόφαση της παρ. 6 του άρθρου 28.

Άρθρο 14

Μέτρα για τη μείωση των εκπομπών από τα κτίρια

1. Από το 2023, απαγορεύεται η εγκατάσταση καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης όπου υπάρχει επαρκώς διαθέσιμο δίκτυο φυσικού αερίου. Με την απόφαση της παρ. 7 του άρθρου 28, η οποία αναθεωρείται τουλάχιστον μία φορά κατ' έτος, καθορίζονται οι περιοχές στις οποίες υπάρχει επαρκώς διαθέσιμο δίκτυο φυσικού αερίου.
2. Από την 1^η.1.2025, απαγορεύεται η εγκατάσταση καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης.
3. Από την 1^η.1.2030, απαγορεύεται η χρήση καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης.
4. Για οικοδομικές άδειες που υποβάλλονται από την 1^η.1.2023, τα ειδικά κτίρια της παρ. 21 του άρθρου 2 του ν. 4067/2012 (Α' 79), εξαιρουμένων των τουριστικών καταλυμάτων και των ναών, με κάλυψη μεγαλύτερη των πεντακοσίων (500) τ.μ. υποχρεούνται να τοποθετούν συστήματα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκά ή θερμικά ηλιακά συστήματα σε ποσοστό που αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 30% της κάλυψης. Κατ' εξαίρεση, με απόφαση του οικείου Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής του άρθρου 7 του ν. 4495/2017 (Α' 167) ή, ειδικώς για κτίρια με συνολική προσμετρώμενη στον συντελεστή δόμησης επιφάνεια άνω των πέντε χιλιάδων (5.000) τ.μ., του Κεντρικού Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής του άρθρου 13 του ίδιου νόμου δύναται να εξαιρούνται από την ως άνω υποχρέωση μεμονωμένα κτίρια, εφόσον τεκμηριώνεται η σχετική αναγκαιότητα για λόγους μορφολογικούς ή αισθητικούς. Με την απόφαση της παρ. 8 του άρθρου 28 δύναται να εξαιρούνται από την εφαρμογή της παρούσας και άλλες κατηγορίες ειδικών κτιρίων ή ειδικά κτίρια σε περιοχές με θεσμοθετημένο καθεστώς προστασίας, όπως παραδοσιακοί οικισμοί και διατηρητέα κτίρια.
5. Από το 2023, στο Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων της παρ. 12 του άρθρου 7 του ν. 4342/2015 (Α' 143) συμπεριλαμβάνεται ο υπολογισμός του ανθρακικού αποτυπώματος των κτιρίων σύμφωνα με το πρότυπο ISO 14064-1:2018, πεδίο εφαρμογής 1 και 2 ή με άλλη αντίστοιχη μέθοδο.

Άρθρο 15

Ενδυνάμωση της διάστασης της κλιματικής αλλαγής στην περιβαλλοντική αδειοδότηση

1. Η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης συμπεριλαμβάνει, πλέον των προβλεπομένων στο Παράρτημα ΙΙ του ν. 4014/2011 (Α' 209):
 - α) Λεπτομερή διερεύνηση και εκτίμηση για τις μελλοντικά προκαλούμενες εκπομπές και τις πιθανές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση,

β) λεπτομερή εξέταση και ποσοτική ανάλυση, όπου αυτό είναι εφικτό, σχετικά με τα κατάλληλα μέτρα αντιμετώπισης, τόσο για μετριασμό, όσο και για προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή,
γ) έλεγχο της πορείας προς την κλιματική ουδετερότητα των σημαντικών έργων στις διαδικασίες σχετικών περιβαλλοντικών όρων και παρακολούθησεων σύμφωνα με το άρθρο 16.

Άρθρο 16

Μείωση εκπομπών από εγκαταστάσεις

1. Τα έργα και οι δραστηριότητες κατηγορίας Α του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 (Α' 209) που κατατάσσονται στις ακόλουθες ομάδες, υποχρεούνται σε κατ' ελάχιστον μείωση εκπομπών 30% έως το 2030 σε σχέση με το 2022, αναγόμενα στην κατάλληλη μονάδα προϊόντος και έργου, ανάλογα με το είδος της δραστηριότητας:

α) 4^η Ομάδα της υπ' αρ. 37674/2016 (Β' 2471) απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας - συστήματα περιβαλλοντικών υποδομών,

β) 6^η Ομάδα της υπ' αρ. 37674/2016 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας - Τουριστικές εγκαταστάσεις και έργα αστικής ανάπτυξης, κτιριακού τομέα, αθλητισμού και αναψυχής,

γ) 7^η Ομάδα της υπ' αρ. 37674/2016 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας - πτηνοκτηνοτροφικές εγκαταστάσεις,

δ) 8^η Ομάδα της υπ' αρ. 37674/2016 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας - υδατοκαλλιέργειες,

ε) 9^η Ομάδα της υπ' αρ. 92108/1045/Φ.15/2020 (Β' 3833) κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας - βιομηχανικές δραστηριότητες και συναφείς εγκαταστάσεις.

2. Με την απόφαση της παρ. 9 του άρθρου 28:

α) Καθορίζεται η κατάλληλη μονάδα προϊόντος και έργου για την ορθή αποτίμηση των εκπομπών ανά είδος έργου ή δραστηριότητας,

β) δύναται ο στόχος μείωσης να αναπροσαρμόζεται ανάλογα με το είδος του έργου ή της δραστηριότητας,

γ) δύναται να θεσπίζονται στόχοι μείωσης σε έργα ή δραστηριότητες πέραν όσων προβλέπονται στην παρ. 1.

3. Από την 1η.1.2023, για τα έργα και τις δραστηριότητες της παρ. 1, οι μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων περιλαμβάνουν υποχρεωτική ποσοτική εκτίμηση των εκπομπών που προέρχονται από τη λειτουργία του έργου ή της δραστηριότητας σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση, καθώς και ενδεικτικό ρυθμό ετήσιας μείωσής τους. Για τον υπολογισμό τους λαμβάνονται υπόψη όσα προβλέπονται στο άρθρο 21 της υπ. αρ. 181478/965/2017 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών (Β' 3763) και στην πλέον πρόσφατη εθνική απογραφή εκπομπών.

4. Από την 1^η.1.2025, για το σύνολο των υφιστάμενων έργων και δραστηριοτήτων της παρ. 1 υποβάλλεται έκθεση στην αρμόδια για την περιβαλλοντική αδειοδότηση αρχή, προκειμένου να αποτυπωθεί ο τρόπος συμμόρφωσης με τον στόχο μείωσης των εκπομπών. Η έκθεση υπέχει θέση φακέλου τροποποίησης Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο.), όπως αυτός καθορίζεται στην παρ. 6 του άρθρου 11 του ν. 4014/2011 (Α' 209). Η μείωση των εκπομπών συνιστά μη ουσιώδη τροποποίηση σύμφωνα με

την υποπερ. α' της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 4014/2011 και για την τροποποίηση της Α.Ε.Π.Ο. εφαρμόζεται η προβλεπόμενη στην ανωτέρω υποπερίπτωση διαδικασία.

5. Για την επίτευξη του στόχου της παρ. 1 ο φορέας εκμετάλλευσης του έργου ή της δραστηριότητας μπορεί να προβαίνει σε αντιστάθμιση εκπομπών μέσω φυτεύσεων, συμπεριλαμβανομένων δασώσεων, μέσω αναδασώσεων, σύμφωνα με την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΔΕΥ/81777/2996/2021 απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 4080), με την αγορά πράσινων πιστοποιητικών μέσω της εφαρμογής του Συστήματος Εγγυήσεων Προέλευσης και του Μηχανισμού Διασφάλισής του, σύμφωνα με την υπό στοιχεία Δ6/Φ1/οικ.8786/2010 (Β' 646) απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ή με άλλο εναλλακτικό τρόπο ισοδύναμου αποτελέσματος, σύμφωνα με την απόφαση της περ. β' της παρ. 10 του άρθρου 28.

6. Ο φορέας εκμετάλλευσης του έργου ή της δραστηριότητας της παρ. 1 υποβάλλει στην αδειοδοτούσα περιβαλλοντική αρχή ετησίως έως την 31^η Μαρτίου του επόμενου έτους έκθεση σχετικά με τις εκπομπές. Για τις εγκαταστάσεις που υπάγονται στο Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (Σ.Ε.Δ.Ε.) της υπ. αρ. 181478/965/2017 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών (Β' 3763), η έκθεση ακολουθεί τα προβλεπόμενα στον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2018/2066 της Επιτροπής της 19ης Δεκεμβρίου 2018 για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου κατ' εφαρμογή της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 601/2012 της Επιτροπής και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2019/331, σύμφωνα με το άρθρο 21 της ανωτέρω κοινής υπουργικής απόφασης. Η αδειοδοτούσα περιβαλλοντική αρχή μπορεί να εκδίδει προειδοποίηση και να απευθύνει συστάσεις προς τον φορέα εκμετάλλευσης της εγκατάστασης σε περίπτωση που από τις εκθέσεις διαπιστώνεται ότι είναι πιθανή η μη επίτευξη του στόχου.

7. Η πραγματοποίηση των ελέγχων των εγκαταστάσεων της παρ. 1 ανατίθεται από τον φορέα εκμετάλλευσης εγκατάστασης, σε επαληθευτή, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ο οποίος είναι επίσημα αναγνωρισμένος σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην υπό στοιχεία Φ.01.2/56790/ΔΠΠ1828/2016 (Β' 1897) κοινή απόφαση των Υπουργού και Υφυπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, ότι πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις επάρκειας που προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 600/2012 της Επιτροπής, της 21ης Ιουνίου 2012, για την επαλήθευση των εκθέσεων που αφορούν τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και τα τονοχιλιόμετρα και για τη διαπίστευση των ελεγκτών σύμφωνα με την οδηγία 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 181).

Οι ετήσιες εκθέσεις απογραφής που υποβάλλουν οι φορείς εκμετάλλευσης των εγκαταστάσεων που υπάγονται στο Σ.Ε.Δ.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 21 της υπ. αρ. 181478/965/2017 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών, ελέγχονται και επαληθεύονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2018/2067 της Επιτροπής της 19ης Δεκεμβρίου 2018 σχετικά με την επαλήθευση των δεδομένων και τη διαπίστευση των ελεγκτών σύμφωνα με το άρθρο 22 της υπ. αρ. 181478/965/2017 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών.

8. Με την απόφαση της παρ. 10 του άρθρου 28 καθορίζονται:

α) οι ακριβείς κανόνες υπολογισμού σε ισοδύναμους τόνους διοξειδίου του άνθρακα της αντιστάθμισης που επιτυγχάνεται μέσω φυτεύσεων, δασώσεων και αναδασώσεων,

β) οι εναλλακτικοί τρόποι αντιστάθμισης και η αποτίμησή τους σε ισοδύναμους τόνους διοξειδίου του άνθρακα,

γ) ο τρόπος ελέγχου και επαλήθευσης των εγκαταστάσεων της παρ. 1 που δεν υπάγονται στο Σ.Ε.Δ.Ε. της υπ. αρ. 181478/965/2017 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών.

9. Σε περίπτωση μη έγκαιρης υποβολής της έκθεσης:

α. Για τις εγκαταστάσεις που υπάγονται στο Σ.Ε.Δ.Ε. της υπ. αρ. 181478/965/2017 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών, επιβάλλονται οι κυρώσεις του άρθρου 31 της ανωτέρω απόφασης.

β. Για τα λοιπά έργα και δραστηριότητες, επιβάλλεται πρόστιμο εκατό (100) ευρώ για κάθε μέρα καθυστέρησης. Το πρόστιμο δεν υπερβαίνει το 0,1% επί των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων του φορέα του έργου ή της δραστηριότητας.

10. Σε περίπτωση μη επίτευξης του στόχου μείωσης των εκπομπών που προβλέπεται στην Α.Ε.Π.Ο., επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο αναλογικό της απόκλισης από τον στόχο, το οποίο δεν υπερβαίνει το μισό τοις εκατό (0,5%) των ετήσιων εσόδων της εταιρείας.

Άρθρο 17

Μέτρα για τη μείωση των εκπομπών από επιχειρήσεις

1. Έως την 31^η Μαρτίου 2023, τα νομικά πρόσωπα της παρ. 2 υποβάλλουν σε δημόσια προσβάσιμη ηλεκτρονική βάση δεδομένων που υλοποιεί και λειτουργεί ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ) έκθεση σχετικά με το ανθρακικό τους αποτύπωμα για το έτος αναφοράς 2022. Στην έκθεση συμπεριλαμβάνονται εθελοντικοί στόχοι και δράσεις μείωσης των εκπομπών. Η έκθεση επικαιροποιείται και επαληθεύεται με τη διαδικασία της παρ. 4 ετησίως.

2. Το παρόν εφαρμόζεται στα κάτωθι νομικά πρόσωπα:

α) Τις εταιρείες οι οποίες είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο,

β) τα πιστωτικά ιδρύματα, όπως ορίζονται στο σημείο 1 της παρ. 1 του άρθρου 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013 σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (L 176),

γ) τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις που έχουν λάβει άδεια σύμφωνα με το άρθρο 18 της οδηγίας 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα II) (L 335),

δ) τις επιχειρήσεις επενδύσεων όπως ορίζονται στο σημείο 1 της παρ. 1 του άρθρου 4 της οδηγίας 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της οδηγίας 2011/61/ΕΕ (L 173),

ε) τις επιχειρήσεις σταθερής και κινητής τηλεφωνίας,

στ) τις εταιρείες ύδρευσης και αποχέτευσης,

ζ) τις εταιρίες ταχυμεταφορών,

η) τις επιχειρήσεις παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου,

θ) τις αλυσίδες καταστημάτων λιανεμπορίου που απασχολούν πάνω από πεντακόσιους (500) εργαζόμενους και

ι) τις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών εφοδιαστικής, κατά την έννοια της περ. δ' του άρθρου 1 του ν. 4302/2014 (Α' 225).

3. Οι εκπομπές υπολογίζονται σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο Παράρτημα ΙΙΙ της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2013/179/ΕΕ σχετικά με τη χρήση κοινών μεθόδων για τη μέτρηση και τη γνωστοποίηση των περιβαλλοντικών επιδόσεων κατά τον κύκλο ζωής των προϊόντων και των οργανισμών (L 124), ή εναλλακτικά, σύμφωνα με το πρότυπο ISO 14064-1:2018, πεδίο εφαρμογής 1 και 2. Ως συντελεστές μετατροπής της τελικής κατανάλωσης ενέργειας σε ισοδύναμους τόνους εκλυόμενου διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) χρησιμοποιούνται οι συντελεστές που αναφέρονται στην πλέον πρόσφατη εθνική απογραφή εκπομπών.

4. Η πραγματοποίηση των αυτοελέγχων όλων των νομικών προσώπων της παρ. 2 ανατίθεται από το νομικό πρόσωπο σε επαληθευτή, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ο οποίος είναι επίσημα αναγνωρισμένος σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην υπό στοιχεία Φ.01.2/56790/ΔΠΠ1828/2016 (Β' 1897) κοινή απόφαση των Υπουργού και Υφυπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, ότι πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις επάρκειας που προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 600/2012.

5. Έως την 1^η.1.2025, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν γνώμης της Επιστημονικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή, εξετάζει τη δυνατότητα θέσπισης στόχων μείωσης των εκπομπών ανά κλάδο δραστηριότητας, σε αντιστοιχία με τους εθνικούς στόχους, λαμβάνοντας υπόψη τους σχετικούς τομεακούς προϋπολογισμούς του άρθρου 6 και τις προβλέψεις του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (Ε.Σ.Ε.Κ.). Οι στόχοι αυτοί θεσπίζονται με την απόφαση της παρ. 11 του άρθρου 28.

6. Η μέθοδος υπολογισμού των εκπομπών μπορεί να τροποποιείται ή να εξειδικεύεται περαιτέρω με την απόφαση της παρ. 12 του άρθρου 28, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται καλύτερη συγκρισιμότητα ανά κλάδο.

7. Σε περίπτωση μη έγκαιρης υποβολής της έκθεσης, επιβάλλεται πρόστιμο εκατό (100) ευρώ για κάθε μέρα καθυστέρησης. Το πρόστιμο δεν υπερβαίνει το 0,1% επί των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων του φορέα του έργου ή της δραστηριότητας.

Άρθρο 18

Μείωση των εκπομπών στα μη διασυνδεδεμένα νησιά

1. Για τη μείωση των εκπομπών των μη διασυνδεδεμένων νησιών κατά ογδόντα τοις εκατό (80%) έως το 2030 σε σχέση με το 2019, προωθούνται κατά προτεραιότητα μέτρα:

α) για την επιτάχυνση της διασύνδεσης με το ηλεκτρικό δίκτυο της ηπειρωτικής χώρας των μη διασυνδεδεμένων νησιών και την υποκατάσταση των μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από υγρά ορυκτά καύσιμα από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και συστήματα αποθήκευσης μέσω ιδίως της αξιοποίησης του πόρου για την αποανθρακοποίηση των νησιών της παρ. 8 του άρθρου 13 της υπ. αρ. 181478/965/2017 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών (Β' 3763),

β) για την προώθηση της ηλεκτροκίνησης,

γ) για την εξοικονόμηση ενέργειας,

δ) για τον εξηλεκτρισμό των θαλάσσιων μεταφορών.

2. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού δύναται να προκηρύσσονται συγκεκριμένες δράσεις και προγράμματα για την υλοποίηση όσων προβλέπονται στην παρ. 1 για κάθε μη διασυνδεδεμένο νησί. Με την απόφαση του πρώτου εδαφίου δύναται να καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη λήψη των κινήτρων, οι δικαιούχοι, η διάρκεια και οι διαδικασίες αίτησης, ένταξης, υλοποίησης και ολοκλήρωσης των δράσεων αυτών, ο φορέας και η πηγή χρηματοδότησης, ο υπεύθυνος φορέας υλοποίησης της δράσης, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή τους.

3. Από την 1^η.1.2030 απαγορεύεται η χρήση μαζούτ για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στα μη διασυνδεδεμένα νησιά.

Άρθρο 19

Ασφάλιση κινδύνου από την κλιματική αλλαγή

1. Από το 2025, τα νέα κτίρια που βρίσκονται σε ζώνες υψηλής τρωτότητας υπό την έννοια της παρ. 2 ασφαλίζονται υποχρεωτικά. Η ύπαρξη ασφαλιστηρίου συμβολαίου αποτελεί προϋπόθεση για την ηλεκτροδότηση του κτιρίου.

2. Ως ζώνες υψηλής τρωτότητας θεωρούνται οι περιοχές που βρίσκονται:

α) Σε ζώνες δυνητικά υψηλού κινδύνου πλημμύρας όπως αποτυπώνονται στους χάρτες επικινδυνότητας πλημμύρας της περ. γ' της παρ. 3 του άρθρου 5 της υπό στοιχεία 31822/1542/Ε103/2010 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Προστασίας του Πολίτη (Β' 1108) και εμπίπτουν στο σενάριο πλημμύρας υψηλής πιθανότητας,

β) πλησίον δασικών περιοχών που χαρακτηρίζονται από υψηλό κίνδυνο πυρκαγιάς. Οι περιοχές αυτές καθορίζονται με απόφαση του οικείου Γενικού Διευθυντή Δασών, λαμβάνοντας υπόψη το είδος της δασικής βλάστησης, την πυκνότητά της, την απόσταση από τα κτίρια και τις κλιματολογικές συνθήκες της περιοχής.

Άρθρο 20

Πρόστιμα

Τα πρόστιμα που επιβάλλονται κατ' εφαρμογή των άρθρων 16 και 17 εισπράττονται σύμφωνα με τον Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε., ν.δ. 356/1274, Α' 90) και αποδίδονται στο Πράσινο Ταμείο του ν. 3889/2010 (Α' 182), σε ειδικό λογαριασμό, προκειμένου να διατεθούν για έργα και δράσεις που αποσκοπούν στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

Άρθρο 21

Οικονομικοί πόροι

1. Για την υποστήριξη των δράσεων που συμβάλλουν στην επίτευξη των κλιματικών στόχων μετριασμού και προσαρμογής του παρόντος, αξιοποιούνται οι πόροι του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) εντός των εκάστοτε ετησίων ορίων του, οι πόροι για την από-ανθρακοποίηση των νησιών της παρ. 8 του άρθρου 13 της υπ. αρ. 181478/965/2017 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και

Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών (Β' 3763), ενωσιακοί και λοιποί εθνικοί πόροι.

2. Για την υποστήριξη των δράσεων που συμβάλλουν στην επίτευξη των κλιματικών στόχων του παρόντος, αξιοποιούνται, επίσης, τα δημόσια έσοδα από πλειστηριασμούς δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, σύμφωνα με το άρθρο 15 της υπ' αρ. 181478/965/2017 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Υποδομών και Μεταφορών, τα οποία κατανέμονται ετησίως με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας ως ακολούθως:

(α) Ποσοστό των εσόδων αποτελεί πόρο του Ειδικού Λογαριασμού του άρθρου 143 του ν. 4001/2011 (Α' 179).

(β) Ποσοστό των εσόδων καλύπτει τις ανάγκες της ενίσχυσης για επιχειρήσεις τομέων και υποτομέων που εκτίθενται σε σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα, σύμφωνα με την απόφαση του πρώτου εδαφίου. Ποσό, το οποίο δεν χρησιμοποιείται για τον παραπάνω σκοπό αποτελεί πόρο του ειδικού λογαριασμού του άρθρου 143 του ν. 4001/2011.

(γ) Ποσοστό των εσόδων διατίθεται για την πραγματοποίηση έργων και την εξυπηρέτηση ορισμένων από τους σκοπούς, που περιγράφονται στην Οδηγία 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας και την τροποποίηση της οδηγίας 96/61/ΕΚ του Συμβουλίου (L 275) και, συγκεκριμένα, κατά προτεραιότητα σε έργα εξοικονόμησης ενέργειας, για την υποστήριξη χαμηλών και μεσαίων εισοδημάτων, σε έργα που αποσκοπούν στη μείωση των συμβατικών καυσίμων από μεταφορές και δράσεις για την προώθηση της ηλεκτροκίνησης, σε αντιπυρικά έργα καθαρισμού και διαχείρισης με σκοπό τη διατήρηση και αύξηση του αποθέματος των δημόσιων και ιδιωτικών δασών, στην αντιμετώπιση της ενεργειακής ένδειας, στην ενίσχυση του ειδικού διαχειριστικού λογαριασμού Υπηρεσιών Κοινής Ωφέλειας (ΥΚΩ) του άρθρου 55 του ν. 4001/2011, σε έργα σε αναπτυσσόμενες ή τρίτες χώρες με σκοπό τον μετριασμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, για την υποστήριξη του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ως προς την εξυπηρέτηση μέρους των λειτουργικών δαπανών του, καθώς και των στόχων και δράσεων του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα, και την αναθεώρηση αυτών όπου απαιτείται, καθώς και σε έργα για την προστασία, διατήρηση και βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται ως φορέας υλοποίησης των δράσεων είτε το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας είτε φορέας εποπτευόμενος από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθώς και η διαδικασία μεταφοράς των πόρων στους ανωτέρω φορείς. Ποσό που δεν χρησιμοποιείται εντός του έτους, μεταφέρεται για χρήση στα επόμενα έτη, έως εξαντλήσεώς του.

(δ) Ποσοστό των εσόδων διατίθεται σε φορέα ή φορείς εποπτευόμενους από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας για τη χρηματοδότηση έργων και δράσεων για την ανάπτυξη βιώσιμων οικονομικών δραστηριοτήτων, με στόχο την ενίσχυση και τη σταδιακή διαφοροποίηση των τοπικών οικονομιών, καθώς και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στις Περιφερειακές Ενότητες Κοζάνης και Φλώρινας της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και στον Δήμο Μεγαλόπολης της Περιφερειακής Ενότητας Αρκαδίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται το ποσοστό των εσόδων, ο φορέας και η διαδικασία χορήγησης των πόρων. Ποσό που δεν χρησιμοποιείται εντός του έτους, μεταφέρεται για χρήση στα επόμενα έτη έως εξαντλήσεώς του.

(ε) Ποσοστό έως ένα τοις εκατό (1%) των εσόδων διατίθεται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας για να καλύψει συνδρομές και υποχρεώσεις για θέματα κλιματικής αλλαγής, ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και προστασίας της στοιβάδας του όζοντος, που απορρέουν από διεθνείς συμβάσεις που έχουν υπογραφεί από την Ελληνική Δημοκρατία, καθώς και από συμμετοχή σε διεθνείς οργανισμούς.

(στ) Ποσοστό των εσόδων διατίθεται για την ενίσχυση του ειδικού λογαριασμού με την ονομασία «Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης».

3. Για την υποστήριξη δράσεων που συμβάλλουν σημαντικά στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή σύμφωνα με τα άρθρα 10 και 11, αντιστοίχως, του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 και τις σχετικές κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, αξιολογούνται, μεταξύ άλλων, οι πόροι των Πολυετών Δημοσιονομικών Πλαισίων, για την αποανθρακοποίηση των νησιών της παρ. 8 του άρθρου 13 της υπ. αρ. 181478/965/2017 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών και του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Από τους πόρους της παρούσας χρηματοδοτούνται αποκλειστικά δράσεις και μέτρα που σέβονται την αρχή της μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης, σύμφωνα με το άρθρο 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 (L 198) και τις σχετικές κατ' εξουσιοδότηση πράξεις.

4. Στην αξιολόγηση επενδυτικών προτάσεων από το Δημόσιο λαμβάνονται υποχρεωτικά υπόψη ο Κανονισμός 2020/852/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020 σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 και οι σχετικές κατ' εξουσιοδότηση πράξεις. Για τις βιομηχανικές εγκαταστάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2019/331, στην αξιολόγηση επενδυτικών προτάσεων από το Δημόσιο λαμβάνεται επιπρόσθετα υπόψη η απόδοση της επένδυσης ως προς τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου σε σχέση με τη μέση τιμή των 10% αποδοτικότερων εγκαταστάσεων κατά τα έτη 2016 και 2017 (t ισοδυνάμου CO₂/t), όπως καθορίζεται στο Παράρτημα του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2021/447 της Επιτροπής της 12ης Μαρτίου 2021 σχετικά με τον καθορισμό των αναθεωρημένων τιμών των δεικτών αναφοράς για τη δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπής για την περίοδο από το 2021 έως το 2025 κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 10α της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 87).

Άρθρο 22

Οικονομικά κίνητρα για δραστηριότητες με σημαντική συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής - Τροποποίηση παρ. 10 άρθρου 24 του ν. 4172/2013

Στο άρθρο 24 του ν. 4172/2013 (Α' 167), τροποποιείται το πρώτο εδάφιο της περ. α' της παρ. 10, με την προσθήκη της περίπτωσης επενδύσεων του άρθρου 10 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 και η παρ. 10 διαμορφώνεται ως ακολούθως:

«10.α. Το κόστος που είναι συναφές με την αναβάθμιση των Κέντρων Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ), με την ενεργειακή απόδοση, με την εξοικονόμηση νερού ή με επενδύσεις που χαρακτηρίζονται ως συμβάλλουσες σημαντικά στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 και τις σχετικές κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, αποσβέννυται με τους

συντελεστές του πίνακα της παρ. 4, προσαυξημένους κατά ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%). Σε περίπτωση που ο αρχικός συντελεστής απόσβεσης είναι ανώτερος του δέκα τοις εκατό (10%), ο προσαυξημένος συντελεστής δεν δύναται να υπερβαίνει τις δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες.

β. Η περ. α δεν καταλαμβάνει τις κατηγορίες ενεργητικού επιχειρήσης σχετικές με: "Αεροσκάφη, σιδηροδρομικούς συρμούς, πλοία και σκάφη", "Μέσα μεταφοράς ατόμων" και "Μέσα μεταφοράς εμπορευμάτων".

γ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων καθορίζονται οι προϋποθέσεις, οι όροι, οι διαδικασίες, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Άρθρο 23

Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή

1. Συστήνεται Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή από το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας. Το Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή αποτελεί ανοιχτό δίκτυο ανταλλαγής πληροφοριών και ενημέρωσης με συμμετοχή των Υπουργείων Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Εσωτερικών, της Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας, του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών και άλλων ερευνητικών, ακαδημαϊκών και δημόσιων φορέων.

2. Το Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή υποστηρίζει την εθνική πολιτική για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και συμβάλλει:

α) στην παρακολούθηση και αξιολόγηση της ανθεκτικότητας της χώρας στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής,

β) στην παροχή αξιόπιστων στοιχείων προς τη Δημόσια Διοίκηση και την επιμόρφωση των στελεχών της για την υποστήριξη του σχεδιασμού, της αξιολόγησης και της επικαιροποίησης πολιτικών και δράσεων και γενικότερα στη λήψη αποφάσεων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή,

γ) στην παροχή πληροφόρησης προς τις επιχειρήσεις και τους οργανισμούς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την υποστήριξη της ενσωμάτωσης των κινδύνων της κλιματικής αλλαγής στον επιχειρησιακό τους σχεδιασμό και τη λήψη μέτρων προσαρμογής των δραστηριοτήτων τους στην κλιματική αλλαγή,

δ) στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της ελληνικής κοινωνίας αναφορικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτή,

ε) στην παροχή στοιχείων για τη σύνταξη εθνικών εκθέσεων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή στο πλαίσιο των διεθνών και ευρωπαϊκών υποχρεώσεων της χώρας.

3. Το Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, αξιοποιώντας υφιστάμενες δράσεις και πρωτοβουλίες εθνικής εμβέλειας, αναπτύσσει και διατηρεί ενιαία εθνική βάση κλιματικών δεδομένων, η οποία είναι ανοικτή και ηλεκτρονικά προσβάσιμη από τους δημόσιους φορείς, τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ), τα ερευνητικά κέντρα και τους πολίτες, και επικαιροποιείται συνεχώς, ώστε να παρέχει αξιόπιστες προγνώσεις και άλλες σχετικές κλιματικές υπηρεσίες. Ειδικότερα, η ενιαία εθνική βάση κλιματικών δεδομένων παρέχει:

- α) αξιόπιστες πληροφορίες και δεδομένα για την εξελισσόμενη και αναμενόμενη μεταβολή του κλίματος στην Ελλάδα (σε παρελθόντα, παρόντα και μελλοντικό χρόνο),
- β) πρόβλεψη και παρακολούθηση των κινδύνων και επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στο περιβάλλον, την κοινωνία και την οικονομία, με έμφαση στους πλέον ευάλωτους στην κλιματική αλλαγή τομείς, συμπεριλαμβανομένης της παράκτιας ζώνης,
- γ) παρακολούθηση των δράσεων και πολιτικών προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, μέσω συστήματος δεικτών και άλλων κατάλληλων μεθόδων και εργαλείων,
- δ) ανάπτυξη και λειτουργία Εθνικού Πληροφοριακού Διαδικτυακού Κόμβου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή και άλλων κατάλληλων ενημερωτικών και πληροφοριακών μέσων και εργαλείων,
- ε) δράσεις ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και επιμορφωτικών προγραμμάτων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή,
- στ) κάθε άλλη δράση ή υπηρεσία που μπορεί να συμβάλει στην υλοποίηση της εθνικής πολιτικής για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.
4. Με την απόφαση της παρ. 13 του άρθρου 28 καθορίζονται οι συνεργαζόμενοι φορείς, το περιεχόμενο της συνεργασίας και οι λεπτομέρειες για την ανάπτυξη, τη λειτουργία και το περιεχόμενο της βάσης δεδομένων της παρ. 3.
5. Το Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή λειτουργεί υπό την οργανωτική και λειτουργική εποπτεία του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας.
6. Κάθε φορέας και υπηρεσία που συνεργάζεται με το Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή υποχρεούται να παρέχει στοιχεία, πληροφορίες και υπηρεσίες για τη λειτουργία του.
7. Το Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή δύναται να ζητεί τη δωρεάν παροχή στοιχείων, πληροφοριών και εργαλείων που εξυπηρετούν τον σκοπό του, από κάθε δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα, που λαμβάνει εθνική ή ενωσιακή χρηματοδότηση για την παραγωγή αυτών των στοιχείων και πληροφοριών ή την ανάπτυξη της λειτουργίας αυτών των εργαλείων.

Άρθρο 24

Διαδικτυακός τόπος κλιματικού διαλόγου

1. Σε διαδικτυακό τόπο που υλοποιείται και εξυπηρετείται από τον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ), δημιουργείται φόρουμ κλιματικού διαλόγου, στο οποίο συμμετέχουν εκπρόσωποι δήμων, περιφερειών, πανεπιστημίων, περιβαλλοντικών μη κυβερνητικών οργανώσεων, επιχειρήσεων, επαγγελματικών οργανώσεων, συνδικαλιστικών φορέων, προς τον σκοπό διαβούλευσης επί βασικών αποτελεσμάτων της ετήσιας έκθεσης προόδου, της πρότασης της Κυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Ουδετερότητα για τους τομεακούς προϋπολογισμούς άνθρακα του άρθρου 7, καθώς και της αξιολόγησης του άρθρου 8. Σε κάθε μία από τις ανωτέρω περιπτώσεις η διάρκεια της διαβούλευσης ορίζεται σε τριάντα (30) ημέρες. Τα σχόλια και οι παρατηρήσεις ενσωματώνονται σε έκθεση διαβούλευσης, που συντάσσει ο ΟΦΥΠΕΚΑ, η οποία συνοποβάλλεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας στην Κυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Ουδετερότητα.
2. Η Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, σε συνεργασία με τον ΟΦΥΠΕΚΑ και την Επιστημονική Επιτροπή για την Αντιμετώπιση της Κλιματικής

Αλλαγής παρουσιάζουν σε διαδικτυακή πλατφόρμα και σε ενημερωτικές ημερίδες τα βασικά αποτελέσματα της ετήσιας έκθεσης, καθώς και τα διαθέσιμα δεδομένα εξέλιξης της κλιματικής αλλαγής σε επιστημονικούς και επαγγελματικούς φορείς, στο τέλος κάθε έτους.

3. Η Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, σε συνεργασία με τον ΟΦΥΠΕΚΑ και το Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, κατόπιν διαβούλευσης με σχετικούς κρατικούς, περιφερειακούς ή δημοτικούς φορείς, Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, δίκτυα πολιτών, περιβαλλοντικές μη κυβερνητικές οργανώσεις, καθώς και επιστημονικές οργανώσεις, σχεδιάζουν και υλοποιούν στοχευμένες δράσεις και εκστρατείες ενημέρωσης για το κοινό, με στόχο τη βελτίωση της κατανόησης των εννοιών που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή και την ανάδειξη της σημασίας συλλογικής δράσης και ενεργοποίησης των πολιτών για την αναχαίτιση των επιπτώσεών της.

Άρθρο 25

Ετήσια έκθεση προόδου

1. Η Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σε συνεργασία με το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας και τον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής, καταρτίζει ετήσια έκθεση προόδου σε θέματα μετριασμού και προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή η οποία περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

α) Τα εθνικά στοιχεία εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, συνολικά και ανά τομέα, όπως παραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας, βιομηχανία, μεταφορές, κτίρια, γεωργία και κτηνοτροφία και απόβλητα,

β) τα εθνικά στοιχεία εκπομπών και απορροφήσεων αερίων του θερμοκηπίου από τη δραστηριότητα χρήσης γης, αλλαγής χρήσης γης και δασοπονίας,

γ) αποτίμηση της ετήσιας προόδου ανά τομέα της οικονομίας σε σχέση με την επίτευξη των αντίστοιχων τομεακών προϋπολογισμών άνθρακα, συνοπτική περιγραφή και ποσοτική αξιολόγηση της επίδρασης των τομεακών πολιτικών και μέτρων για τον μετριασμό των εκπομπών θερμοκηπίου,

δ) προβλέψεις για τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, συνολικά και ανά τομέα ως το πέρας της ισχύος του πενταετούς συνολικού προϋπολογισμού άνθρακα και ερμηνεία των τάσεων των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου,

ε) ανάλυση σχετικά με τα δικαιώματα εκπομπών σύμφωνα με την Απόφαση αριθ. 406/2009/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, περί των προσπαθειών των κρατών μελών να μειώσουν τις οικείες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, ώστε να τηρηθούν οι δεσμεύσεις της Κοινότητας για μείωση των εκπομπών αυτών μέχρι το 2020, τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/841 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2018, σχετικά με τη συμπερίληψη των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και των απορροφήσεων από δραστηριότητες χρήσης γης, αλλαγής χρήσης γης και δασοπονίας στο πλαίσιο για το κλίμα και την ενέργεια έως το 2030, καθώς και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 και της απόφασης (ΕΕ) αριθ. 529/2013/ΕΕ και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/842 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2018, σχετικά με τις δεσμευτικές ετήσιες μειώσεις των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από τα κράτη μέλη από το 2021 έως το 2030, στο πλαίσιο της συμβολής στη δράση για το κλίμα για την τήρηση των δεσμεύσεων

που απορρέουν από τη συμφωνία των Παρισίων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013,

στ) χρήση εσόδων από τους πόρους που αναφέρονται στο άρθρο 20,

ζ) περιγραφή των δράσεων και της προόδου σε σχέση με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή ανά τομέα,

η) εκτίμηση του ύψους των απαιτούμενων επενδύσεων για μετριασμό και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή ανά κλιματική ζώνη και τομέα της οικονομίας,

θ) πιθανές προτάσεις για διορθωτικές κινήσεις και μέτρα στην άσκηση της κλιματικής πολιτικής,

ι) περιγραφή δράσεων οικονομικής και τεχνολογικής στήριξης προς αναπτυσσόμενες χώρες με βάση τις δεσμεύσεις που απορρέουν από τις παρ. 5 και 7 του άρθρου 9 της Συμφωνίας του Παρισιού που κυρώθηκε με τον ν. 4426/2016 (Α' 187),

ια) τις εθνικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από το σύνολο της κατανάλωσης ενέργειας ανά κάτοικο και ανά μονάδα ΑΕΠ, καθώς και

ιβ) τους ακόλουθους δείκτες, οι οποίοι μπορεί να τροποποιούνται και να συμπληρώνονται με την απόφαση της παρ. 14 του άρθρου 28:

ιβα) Δείκτης εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από την παραγωγή ηλεκτρισμού στο διασυνδεδεμένο σύστημα και συνολικά,

ιββ) ειδικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου δημόσιων σταθμών ηλεκτροπαραγωγής και σταθμών αυτοπαραγωγών,

ιβγ) κλαδικοί δείκτες εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, όπως βιομηχανία, αγροτικός τομέας, ανά μονάδα Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ),

ιβδ) ειδικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου των νοικοκυριών για τη θέρμανση του χώρου,

ιβε) ειδικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου οδικών, αεροπορικών και θαλάσσιων μεταφορών.

2. Η ετήσια έκθεση προόδου της παρ. 1 του παρόντος, μαζί με την αντίστοιχη έκθεση διαβούλευσης της παρ. 1 του άρθρου 24, υποβάλλονται στην Κυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Ουδετερότητα της παρ. 1 του άρθρου 26. Για τη σύνταξη της ετήσιας έκθεσης προόδου χρησιμοποιούνται οι εκθέσεις που υποβάλλονται δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2018 για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 663/2009 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 94/22/ΕΚ, 98/70/ΕΚ, 2009/31/ΕΚ, 2009/73/ΕΚ, 2010/31/ΕΕ, 2012/27/ΕΕ και 2013/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 2009/119/ΕΚ και (ΕΕ) 2015/652 του Συμβουλίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και ιδίως τα προβλεπόμενα στα άρθρα 18 και 19 αυτού.

Άρθρο 26

Κλιματική διακυβέρνηση

1. Συστήνεται και συγκροτείται Κυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Ουδετερότητα, κατ' εφαρμογή των άρθρων 8 και 9 του ν. 4622/2019 (Α' 133). Έργο της Επιτροπής είναι η κατάρτιση, ο χρονικός προγραμματισμός και η παρακολούθηση των μέτρων και πολιτικών για την κλιματική ουδετερότητα, σύμφωνα με το άρθρο 8, της εκτέλεσης των πενταετών τομεακών προϋπολογισμών άνθρακα του άρθρου 7, καθώς και ο συντονισμός των κυβερνητικών δράσεων για τον μετριασμό των εκπομπών και της

προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή. Στα ζητήματα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή η Κυβερνητική Επιτροπή λαμβάνει αποφάσεις κατόπιν εισήγησης του Εθνικού Συμβουλίου Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή της παρ. 2.

2.Α. Συστήνεται στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας Εθνικό Συμβούλιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠ), ως το κεντρικό γνωμοδοτικό όργανο του Κράτους για τον συντονισμό, την παρακολούθηση και αξιολόγηση των δράσεων πολιτικής για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

2.Β. Στο ΕΣΠ συμμετέχουν:

α. Ο Υπουργός Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, ως Πρόεδρος,

β. εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εθνικής Άμυνας, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Υγείας, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Εσωτερικών, Υποδομών και Μεταφορών, Ναυτιλίας και Νησιώτικης Πολιτικής, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, και Τουρισμού,

γ. εκπρόσωπος της Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας, επιπρόσθετα του προαναφερόμενου στην περ. β' εκπροσώπου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας,

δ. εκπρόσωπος μη κυβερνητικής περιβαλλοντικής οργάνωσης σε εθνικό επίπεδο, στο καταστατικό της οποίας περιλαμβάνονται θέματα κλιματικής αλλαγής, ο οποίος ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας,

ε. εκπρόσωπος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ) και εκπρόσωπος της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝΠΕ),

στ. τέσσερις εκπρόσωποι της ακαδημαϊκής κοινότητας της χώρας, όπως της Ακαδημίας Αθηνών, Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και ερευνητικών κέντρων, με εξειδικευμένη γνώση σε θέματα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή,

ζ. εκπρόσωπος του Συμβουλίου Βιώσιμης Ανάπτυξης του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών.

Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου είναι δυνατόν, ανάλογα με το θέμα, να καλούνται από τον πρόεδρο του συμβουλίου και ειδικοί επιστήμονες, υπηρεσιακοί παράγοντες και εκπρόσωποι φορέων.

Τα μέλη του Συμβουλίου με τους αναπληρωματικούς τους προτείνονται από τους φορείς που εκπροσωπούν, ενώ οι εκπρόσωποι των υπουργείων ορίζονται με αποφάσεις των αντίστοιχων υπουργών.

Οι εκπρόσωποι της ακαδημαϊκής κοινότητας επιλέγονται από τον Υπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, κατόπιν πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Το Συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας για τρία (3) έτη. Δεν προβλέπεται αμοιβή για τα μέλη του Συμβουλίου.

2Γ. Οι αρμοδιότητες του ΕΣΠ είναι οι εξής:

α) Η εξειδίκευση των πολιτικών προσαρμογής με βάση διεθνείς συμφωνίες και πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η εισήγηση σχετικών πολιτικών, μέτρων, δράσεων και απαραίτητων νομοθετικών ρυθμίσεων,

β) η εξειδίκευση οριζόντιων πολιτικών που περιλαμβάνονται στην ΕΣΠΚΑ, ιδίως αυτών που αφορούν σε θέματα ευαισθητοποίησης, ενημέρωσης, εκπαίδευσης,

γ) η παροχή γνώμης για την αναθεώρηση ή τροποποίηση της ΕΣΠΚΑ και των ΠεΣΠΚΑ,

δ) η γνωμοδότηση για κάθε θέμα σχετικό με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, που παραπέμπεται σε αυτό από τον Υπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας.

3Α. Συστήνεται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας Επιστημονική Επιτροπή Κλιματικής Αλλαγής (ΕΕΚΑ) η οποία αποτελείται από πρόεδρο και οκτώ (8) μέλη, εγνωσμένου κύρους και υψηλής επιστημονικής κατάρτισης με ακαδημαϊκή ή επαγγελματική εξειδίκευση στο πεδίο της κλιματικής αλλαγής, ή συναφή επιστημονικά πεδία της προστασίας του περιβάλλοντος. Ως μέλη δύνανται να ορίζονται και εκπρόσωποι από τους παραγωγικούς φορείς και από μη κυβερνητικές οργανώσεις που έχουν ως αντικείμενό τους την προστασία του κλίματος και το περιβάλλον. Στις εργασίες της Επιτροπής μπορεί να συμμετέχουν, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ο προϊστάμενος του Τμήματος Κλιματικής Αλλαγής της Διεύθυνσης Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Κλιματικής Αλλαγής του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής και ο προϊστάμενος του αρμόδιου Τμήματος του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας. Ο/Η Πρόεδρος και τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής Κλιματικής Αλλαγής ορίζονται για τριετή θητεία με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

3Β. Οι αρμοδιότητες της Επιστημονικής Επιτροπής Κλιματικής Αλλαγής είναι:

α) Η εισήγηση για τη διαμόρφωση πολιτικών αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής και ο συνδυασμός τους με τα μέτρα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή,

β) η επιστημονική τεκμηρίωση για την αναγκαιότητα των προτεινόμενων πολιτικών,

γ) η γνωμοδότηση για κάθε θέμα σχετικό με την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, που παραπέμπεται σε αυτήν από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, τον Υπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, τον Γενικό Γραμματέα Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων, την Κυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Ουδετερότητα ή το Εθνικό Συμβούλιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή,

δ) η συνεργασία με άλλες επιστημονικές επιτροπές για την προώθηση λύσεων απέναντι στην κλιματική αλλαγή που βασίζονται στη φύση και συνυπολογίζουν την ανάγκη διατήρησης της βιοποικιλότητας και της ακεραιότητας των φυσικών οικοσυστημάτων,

ε) ο συντονισμός ετήσιας διαβούλευσης με φορείς, εκπροσώπους των παραγωγικών φορέων και της κοινωνίας των πολιτών γύρω από ζητήματα κλιματικής πολιτικής και η ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων της στην ετήσια έκθεση προόδου πριν από την κατάθεσή της στην Κυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Ουδετερότητα,

στ) η υποβολή στην Κυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Ουδετερότητα της ετήσιας έκθεσης προόδου για θέματα κλιματικής αλλαγής, την πορεία εκτέλεσης των τομεακών προϋπολογισμών άνθρακα, καθώς και προτάσεων για ανάγκη πιθανής αναπροσαρμογής της κλιματικής πολιτικής, η εισήγηση προς την Κυβερνητική Επιτροπή κάθε πέντε (5) χρόνια για τους πενταετείς προϋπολογισμούς άνθρακα σε όλους τους τομείς της οικονομίας, για την ανάγκη ή μη επικαιροποίησης του μακροπρόθεσμου και των ενδιάμεσων κλιματικών στόχων, των δράσεων και μεθόδων επίτευξης αυτών, σε συμφωνία με τη σχετική εθνική και ενωσιακή νομοθεσία και διεθνείς συμφωνίες.

3Γ. Η Επιστημονική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή συνεργάζεται με την Επιτροπή Ε.Σ.Ε.Κ., τη Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας. Η διοικητική και τεχνική υποστήριξη της Επιστημονικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή παρέχεται από τη Γενική Γραμματεία Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων.

Άρθρο 27

Διεθνής συνεργασία σε θέματα κλιματικής αλλαγής

Στο πλαίσιο της οικονομικής και τεχνικής συνεισφοράς της Ελλάδας προς τρίτες, αναπτυσσόμενες χώρες και της διεθνούς συνεργασίας σε θέματα μετριασμού εκπομπών ανθρωπογενών αερίων θερμοκηπίου, καθώς και της αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής:

α) Κατόπιν εισήγησης της Διεύθυνσης Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας, ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας αποφασίζει για τα έργα, τις δράσεις και τις υπηρεσίες του παρόντος που αφορούν αποκλειστικά σε θέματα μετριασμού της κλιματικής αλλαγής, καθώς και για την αξιοποίηση οικονομικών πόρων, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 21.

β) Κατόπιν εισήγησης του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, ο Υπουργός Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας αποφασίζει για αντίστοιχα έργα, δράσεις και υπηρεσίες που αφορούν σε θέματα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 28

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Σε εφαρμογή του άρθρου 4, με απόφαση του Υπουργού Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας δύναται να εξειδικεύονται οι προδιαγραφές εκπόνησης και το ειδικότερο περιεχόμενο της Εθνικής Στρατηγικής για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (Ε.Σ.Π.Κ.Α.).
2. Σε εφαρμογή του άρθρου 5, με απόφαση του Υπουργού Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, δύναται να εξειδικεύονται οι προδιαγραφές εκπόνησης και το ειδικότερο περιεχόμενο των Περιφερειακών Σχεδίων Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (Πε.Σ.Π.Κ.Α.).
3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να ενισχύονται οι ενδιάμεσοι κλιματικοί στόχοι της παρ. 2 του άρθρου 1 ή να θεσπίζονται νέοι ενδιάμεσοι στόχοι. Η απόφαση εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη της Κυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Ουδετερότητα, με βάση τις ετήσιες εκθέσεις προόδου του άρθρου 25, μετά από λεπτομερή εκτίμηση επιπτώσεων για κάθε τομέα της οικονομίας, βάσει των σχετικών διαδικασιών του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (Ε.Σ.Ε.Κ.), του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1099 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11^{ης} Δεκεμβρίου 2018 (L 328), και σχετική γνωμοδότηση της Επιστημονικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή.
4. Σε εφαρμογή του άρθρου 11, με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του αρμοδίου για τα θέματα δίκαιης αναπτυξιακής μετάβασης Υπουργού, που δύναται να εκδοθεί μέχρι την 31η.12.2023, επισπεύδεται η ανωτέρω καταληκτική ημερομηνία, αφού ληφθούν υπόψη η επάρκεια ισχύος και η ασφάλεια εφοδιασμού, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Ε.Σ.Ε.Κ..
5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών δύναται να τροποποιείται η καταληκτική ημερομηνία της παρ. 1 του άρθρου 12, καθώς και να επεκτείνεται η εφαρμογή των μέτρων της παρ. 1 του άρθρου 12 και σε άλλες περιοχές της ελληνικής επικράτειας με κριτήριο την επαρκή διαθεσιμότητα σημείων επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων. Με όμοια απόφαση ρυθμίζεται και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 12.

6. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να εξειδικεύονται περαιτέρω οι προδιαγραφές και το ειδικότερο περιεχόμενο του Δημοτικού Σχεδίου Μείωσης Εκπομπών (Δη.Σ.ΜΕ.) του άρθρου 13.

7. Για την εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 14, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που εκδίδεται το αργότερο έως τις 31.12.2022, καθορίζονται οι περιοχές στις οποίες υπάρχει επαρκώς διαθέσιμο δίκτυο φυσικού αερίου. Η απόφαση αναθεωρείται τουλάχιστον ετησίως.

8. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να εξαιρούνται ορισμένες κατηγορίες ειδικών κτιρίων ή ειδικά κτίρια σε περιοχές με θεσμοθετημένο καθεστώς προστασίας, όπως παραδοσιακοί οικισμοί και διατηρητέα κτίρια, από την εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 14,

9. Για την εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 16, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας:

α. Καθορίζεται η κατάλληλη μονάδα προϊόντος ή έργου για την ορθή αποτίμηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ανά είδος έργου ή δραστηριότητας,

β. δύναται ο στόχος μείωσης να διαφοροποιείται από τον στόχο της παρ. 1 του άρθρου 16, ανάλογα με το είδος του έργου ή της δραστηριότητας, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες κάθε είδους έργου ή δραστηριότητας, τις τεχνολογικές εξελίξεις και τις προβλέψεις του Ε.Σ.Ε.Κ.,

γ. δύναται να θεσπίζονται στόχοι μείωσης σε έργα ή δραστηριότητες πέραν όσων προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 16, συμπεριλαμβανομένων βιομηχανικών εγκαταστάσεων της 9^{ης} Ομάδας της υπό στοιχεία 92108/1045/Φ.15/2020 (Β' 3833) κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας που κατατάσσονται στη κατηγορία Β' του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 (Α' 209).

Για τις περ. α' και β', ως προς τις βιομηχανικές εγκαταστάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2019/331, λαμβάνεται υπόψη η μέση τιμή των 10% αποδοτικότερων εγκαταστάσεων κατά τα έτη 2016 και 2017 (t ισοδυνάμου CO₂/t), όπως καθορίζεται στο Παράρτημα του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2021/447.

10. Για την εφαρμογή της παρ. 7 του άρθρου 16, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται:

α) Οι ακριβείς κανόνες υπολογισμού σε ισοδύναμους τόνους διοξειδίου του άνθρακα της αντιστάθμισης που επιτυγχάνεται μέσω φυτεύσεων, δασώσεων και αναδασώσεων σύμφωνα με την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΔΕΥ/81777/2996/2021 απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 4080) λαμβάνοντας υπόψη τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/841 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2018 σχετικά με τη συμπερίληψη των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και των απορροφήσεων από δραστηριότητες χρήσης γης, αλλαγής χρήσης γης και δασοπονίας στο πλαίσιο των ρυθμίσεων για το κλίμα και την ενέργεια έως το 2030, καθώς και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 και της απόφασης (ΕΕ) αριθ. 529/2013/ΕΕ, καθώς και την εκτίμηση της αξίας της δασικής γης με βάση την υπ. αρ. 115963/6070/2014 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β' 2980),

β) οι εναλλακτικοί τρόποι αντιστάθμισης και η αποτίμησή τους σε ισοδύναμους τόνους διοξειδίου του άνθρακα, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως οι πραγματικές μειώσεις εκπομπών που μπορούν να επιτύχουν, το κόστος τους, το κόστος των δικαιωμάτων εκπομπών και τυχόν παράπλευρα οφέλη,

γ) ο τρόπος ελέγχου και επαλήθευσης των εγκαταστάσεων της παρ. 1 που δεν υπάγονται στο Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών της υπ. αρ. 181478/965/2017 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών (Β' 3763).

11. Για την εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 17, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, δύναται να θεσπίζονται στόχοι μείωσης εκπομπών ανά κλάδο δραστηριότητας.

12. Για την εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 17, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να τροποποιείται ή να εξειδικεύεται περαιτέρω η μέθοδος υπολογισμού των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται καλύτερη συγκρισιμότητα ανά κλάδο.

13. Σε εφαρμογή του άρθρου 23, με απόφαση του Υπουργού Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, καθορίζονται οι συνεργαζόμενοι φορείς, το περιεχόμενο της συνεργασίας, καθώς και οι λεπτομέρειες για την ανάπτυξη, τη λειτουργία και το περιεχόμενο της βάσης δεδομένων της παρ. 3 του άρθρου 23.

14. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να τροποποιούνται οι δείκτες της περ. ιβ' της παρ. 1 του άρθρου 25.

Άρθρο 29

Καταργούμενες διατάξεις

Από τη θέση σε ισχύ του παρόντος καταργούνται:

1. τα άρθρα 42, 43, 44 και 44α του ν. 4414/2016 (Α' 149), για την εθνική στρατηγική, τα περιφερειακά σχέδια, το εθνικό συμβούλιο και την ειδική επιστημονική επιτροπή για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και την αντιμετώπισή της,

2. το τρίτο εδάφιο και οι υποπερ. α' έως και στ' της περ. Α.2.1 της παρ. Α.2. του άρθρου 25 του ν. 3468/2006 (Α' 129), για την κατανομή εσόδων από πλειστηριασμούς δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και διάθεση ποσοστού εξ αυτών προς το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σε φορείς εποπτευόμενους από αυτό και σε ειδικούς λογαριασμούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 30

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.